

3 (Sem-5/CBCS) SKT HE 2

2024

SANSKRIT

(Honours Elective)

Paper : SKT-HE-5026

(Theatre and Dramaturgy)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer in Sanskrit or Assamese or English

UNIT—I

(Theatre : Types and Construction)

(नाट्यगृहम् : प्रकाराः निर्माणं च)

(Marks : 25)

(अङ्काः—25)

1. Answer the following questions : 1×4=4

निम्नलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखतु—

(a) Who is the writer of the book, *Daśarūpaka*?

'दशरूपकम्' इति ग्रन्थस्य रचयिता कः?

A25/226

(Turn Over)

(b) Who is विश्वकर्मा?

विश्वकर्मा कः?

(c) For Nāṭyamandapa, Vāstu is very important.

(Write True or False)

नाट्यमण्डपस्य कृते वास्तु प्रयोजनीयम्।

(शुद्धम् / अशुद्धम्)

(d) The medium type of theatre is ascribed for Gods/Kings.

(Choose the correct word)

मध्यमप्रकारकनाट्यगृहं भवति राज्ञां/देवतानां कृते।

(शुद्धं पदं चिनोतु)

2. Write short notes on the following :

2×3=6

अधोलिखितेषु विषयेषु संक्षिप्तटिप्पणी लेखनीया—

ज्येष्ठ ; विकृष्ट ; अवर।

3. Discuss what you know about नाट्यपरिवेशनस्थानम् (site).

5

Or / अथवा

Write on दारुकर्म.

दारुकर्मविषये लिखतु।

(3)

4. Write the answer of any one of the following questions. :

10

अधोलिखितयोः एकस्य उत्तरं प्रदेयम्—

- (a) Discuss various features of प्रेक्षकोपवेश and नेपथ्यगृह.

प्रेक्षकोपवेशः नेपथ्यगृहञ्च इत्यनयोः वैशिष्ट्य-विषये टिप्पणी लेखनीया।

- (b) Write a note on the contribution of धनञ्जय in the field of Indian dramaturgy.

भारतीयनाट्यक्षेत्रे धनञ्जयस्य अवदानम् इति विषये टिप्पणी एका विरचनीया।

UNIT—II

(Drama—Vastu (Subject matter), Netā (Hero) and Rasa)

(नाटकम्—वस्तु, नेता, रसः च)

(Marks : 35)

(अङ्काः—35)

5. Answer the following :

1×3=3

अधस्तनानां प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखतु—

- (a) Why is drama called a दृश्यकाव्य?

नाटकं कथं दृश्यकाव्यमिति उच्यते?

A25/226

(Turn Over)

(4)

(b) How many types of अभिनय are there?
कतिविधाः अभिनयाः वर्तन्ते?

(c) Who recites the नान्दी in Sanskrit drama?
संस्कृतनाटके नान्दीश्लोकः केन उच्चार्यते?

6. What is the meaning of the term 'जनान्तिक'? 2
जनान्तिकपदस्य कः अर्थः?

7. Write short notes on any two of the following : 5×2=10
अधोलिखितेषु पदद्वयस्य विषये टिप्पणी लेखनीया—

पञ्चसन्धिः ; वाचिकाभिनयः ; कञ्चुकी ; आकाशभाषितम्।

8. Answer any two of the following : 10×2=20
अधस्तनेषु प्रश्नद्वयस्य उत्तरं लेखनीयम्—

(a) Discuss the features of रसनिष्पत्ति.
रसनिष्पत्तिविषये आलोचनं करणीयम्।

(b) Write an exhaustive note on वस्तु of a drama.
नाटकस्य वस्तु इति विषये विशदम् आलोचनीयम्।

(c) Discuss the varieties of नायिका.
नायिका भिन्नताविषये आलोच्यताम्।

A25/226

(Continued)

(5)

(d) Write a note on the 'नाट्यशास्त्र'.

नाट्यशास्त्रस्य विषये एका टिप्पणी लेखनीया।

UNIT—III

(Tradition and History of Indian Theatre)

(भारतीयनाट्यपरम्परातदितिहासः च)

(Marks : 20)

(अङ्काः—20)

9. Answer the following questions :

1×3=3

अधस्तनानाम् उत्तराणि प्रदेयानि—

(a) The term 'रूपक' refers to नाटक/नाटिका.

(Choose the correct word)

रूपकपदेन सूच्यते नाटकम्/नाटिका।

(शुद्धं पदं चिनोतु)

(b) Fill in the blank :

रिक्तस्थानं पूर्यतु :

काव्येषु _____ रम्यम्।

(c) Which of the following term can be associated with नाट्य?

सन्धिः or समासः

नाट्येन सह अधस्तनस्य कस्य पदस्य संयोगः अस्ति?

सन्धिः अथवा समासः

A25/226

(Turn Over)

(6)

10. Write a short note on नाट्यवेद. 2

नाट्यवेदविषये एका संक्षिप्ता टिप्पणी विरचनीया।

11. Discuss the salient features of temple theatre. 5

मन्दिरगतनाट्यगृहम् अधिकृत्य तद्वैशिष्ट्यविषये आलोच्यताम्।

12. (a) Discuss the development of Indian theatre in the Vedic and Purānic age. 10

वैदिकयुगे पौराणिकयुगे च भारतीयनाट्यगृहं कथं विकशितं जातं तद्विषये आलोच्यताम्।

Or / अथवा

(b) Discuss the salient features of the dramas of Śaṅkaradeva.

शङ्करदेवविरचितानां नाटकानां वैशिष्ट्यानि आलोच्यन्ताम्।

★ ★ ★